

Laboratorienytt

Nr: 3 - 2026

[Innehåll:](#)

Sid 2	Laboratoriemedicin NUS	Allmän information • Påminnelse – Gällande samordningsnummer i Cosmic
Sid 3	Patientnära analyser	PNA-Kemi • Information från PNA gruppen Klinisk kemi NUS
Sid 4	Klinisk genetik	• Öppettider 2026
samt information angående benmärgsprover för kromosomanalys
Sid 5-6	Klinisk kemi	• Fyra viktiga informationer på samma sida: - Analys under utvärdering- Analys lägg ner- Förändring- Upplysning• Ändring av analysfrekvens P-Fibrinmonomer (Kloka kliniska val)
Sid 7	Klinisk mikrobiologi	• Dermatofyt-PCR uppdaterad 2026-09-01 för påvisning av svampinfektion i hud-, hår- och nagelprov

Laboratoriemedicin – Allmän information

Påminnelse

Gällande samordningsnummer i Cosmic

En del personer som besöker vården har samordningsnummer. Dessa nummer har ett tillägg på födelsedagen med 60 dagar, till exempel 201212**63**-1212.

Dessa personer ska alltid tilldelas reservnummer enligt regionens rutiner.

Läs mer under bifogad länk:

<https://vlladmin.sharepoint.com/sites/framtidensvardinformationsstodFVIS/Framtagna%20Rutiner%20och%20Riktlinjer/Cosmic%20Rutin%20-Reservnummer.pdf>

Hur gör man då för att skapa ett reservnummer?

- Utsedd personal på enheten ansvarar för att göra uttag av reservnummer i Master Befolkning och för att lägga in reservnumret i Cosmic.
- Finns inte sådan personal – Kontakta Service Desk 59090 knappval 3.

Obs!

Detta måste göras **INNAN** beställningar till Laboratoriemedicin skapas. Beställning med samordningsnummer kan **INTE** läsas in i labdatasystemen och därmed kan inte heller proverna analyseras.

Detta gäller även om man använder pappersremiss.

Nytt PNA-ombudsnätverk i Teams

Nu finns ett gemensamt team för PNA-ombud inom Region Västerbotten: *"PNA-ombudsnätverk"*. Där samlar vi information, nyheter och möjlighet till frågor och erfarenhetsutbyte. Alla PNA-ombud ska ha fått en inbjudan via mejl.

Saknar du din inbjudan? Kontakta PNA-gruppen.

Problem med att kopiera Excel-blad i SharePoint

Det har förekommit problem med att kopiera ett blad från en Excel-fil till en annan när filerna öppnas via SharePoint. Eftersom detta är vad man gör då man ska arkivera sina kontrollblad så kan detta problem förekomma vid arkivering. Om det inte fungerar, stäng båda Excel-filerna och öppna dem igen. Därefter brukar det gå att kopiera bladet som vanligt.

Mallar i Proceedo

Observera att artikelnummer kan ändras utan förvarning i Proceedo. Om en produkt med ändrat artikelnummer finns sparad i en beställningsmall visas den som *"ej tillgänglig"*. Sök då fram produkten på nytt och lägg in den aktuella artikeln i mallen.

Kontakta PNA-gruppen

E-post: pna@regionvasterbotten.se

Telefon: 090-785 25 24

Annika Swingborg, annika.swingborg@regionvasterbotten.se

Emma Stenlund, emma.m.stenlund@regionvasterbotten.se

Lina Johansson, lina.k.johansson@regionvasterbotten.se

Magnus Ölander, magnus.b.olander@regionvasterbotten.se

Klinisk genetik

Öppettider:

Helgfria vardagar kl. **8.00–16.00**

Dag före röd dag stänger laboratoriet kl. **15.00**

Hematologi

Klinisk Genetik har ingen verksamhet under helger, och tar inte emot benmärgsprover för kromosomanalys på fredagar eller dag före röd dag. *Undantag kan göras för akuta situationer som nydebuterad leukemi och liknande.* Ring laboratoriet på 090-785 28 00 och meddela att ni tänker skicka ett benmärgsprov.

För frågor, vänligen kontakta Klinisk genetik;

Telefon: 090-785 28 00

E-post: laboratoriemedicin.genetik@regionvasterbotten.se

Magnus Burstedt
Medicinsk chef
072-215 28 58

Sandra Näslund
Avdelningschef
072-710 39 93

Elin Granström
Bitr. avdelningschef
070-573 37 10

Elin Forsgren
Bitr.avdelningschef
076-103 39 15

Analyser under utvärdering som enbart ska beställas i samråd med Endokrinsektionen, NUS.

Analyserna **P-Aldosteron (LC-MS)** och **P-Reninaktivitet** samt kvot blir beställningsbara i Cosmic den 8 oktober 2026. Bestlutsgränser för vidare utredning av primär aldosteronism saknas dock ännu för de aktuella analysmetoderna (som skiljer sig från gängse analysmetoder i Sverige främst för renin). Vi begär därför att vården tills vidare avstår från beställningar annat än i utvärderingssyfte i överenskommelse med Endokrinsektionen NUS och där prov även skickas för ordinarie analyser vid annat lab.

Analysen Laktosintolerans genotyp läggs ned

Från och med **8 oktober 2026** upphör Klinisk kemi med analysen **Laktosintolerans genotypning**. Bakgrunden är ett minskat antal beställningar samt strävan att undvika övertestning och främja kloka kliniska val. Nedläggning sker i samförstånd med företrädare för gastroenterologi och barnallergologi. För de fall där genetisk analys ändå bedöms vara indicerad finns analysen för närvarande tillgänglig vid andra svenska laboratorier, exempelvis Akademiska sjukhuset i Uppsala, Karolinska Universitetslaboratoriet i Stockholm och Universitetssjukhuset i Örebro. För information om provtagning, remiss och transport hänvisas till respektive laboratoriums provtagningsanvisningar. Prover på pappersremiss som inkommer efter nedläggning kommer inte att analyseras.

Förändring

Vid beställning av **U-Kiralt Amfetamin** mäts fr o m den 8 oktober 2026 även U-Kreatinin. Som vid övriga missbruksanalyser i urin ger U-Kreatinin information om eventuell utspädning av provet som kan ge misstanke om provmanipulation.

Upplysning angående status "Slutsvar" för Kemi-analyser i Cosmic

Så fort första svar i en beställning rapporteras i Cosmics så anges status 7 (Slutsvar). Analyser i beställningen kan pågå, provrör i beställningen kan ännu inte ha kommit till laboratoriet eller missats att provtas. Dessa beställda men (ännu) inte besvarade analyser markeras med tre streck --- i svarsfältet trots att status anges som slutsvar.

Detta är en förvirrande egenhet i Cosmic.

Med vänlig hälsning

Göran Brattsand, Överläkare

Klinisk kemi, Laboratoriemedicin Region Västerbotten

Ändring av analysfrekvens P-Fibrinmonomer

P-Fibrinmonomer kommer från och med 2026-10-08 analyseras 1 gång per vecka i stället för dygnet runt.

Anledning till ändrad analysfrekvens är arbete med KKV (Kloka Kliniska Val) inom intensivvården vilket har medfört förändrat beställningsmönster.

Med vänlig hälsning

Sofe Nilsson, Överläkare

Klinisk kemi, Laboratoriemedicin Region Västerbotten

Informationen utskickat till medicinska chefer samt verksamhetschefer 2026-09-01

Dermatofyt-PCR uppdaterad 2026-09-01 för påvisning av svampinfektion i hud-, hår- och nagelprov

Från och med 2026-09-01 analyseras hud-, nagel- och hårprov med PCR vid misstanke om dermatofytinfektion. Prov tas på samma sätt som tidigare, se provtagningsanvisningen "Dermatofyt-PCR". Vid misstanke om jästsvampinfektion ska odling tas, eftersom PCR-analysen inte påvisar jästsvamp.

PCR-analysen påvisar den vanligaste dermatofytarten, *Trichophyton rubrum*, samt generellt dermatofyt-DNA från många olika arter. Vid påvisat dermatofyt-DNA från hud på kroppen eller från hår utförs odling för artidentifiering. Vid påvisat dermatofyt-DNA från naglar eller fothud utförs däremot ingen odling, eftersom de flesta dermatofytinfektioner i naglar och på fötter orsakas av *Trichophyton rubrum* eller *Trichophyton interdigitale*.

Terbinafinresistens är ovanligt men kan misstänkas vid infektioner som inte svarar på behandling. Vid misstanke om terbinafinresistens ska prov tas tidigast en månad efter avslutad behandling. Ange misstanke om terbinafinresistens i anamnesfältet. Provet kommer då att odlas.

Mögelsvampinfektion i naglar förekommer sällan. Om dermatofyt-PCR-analysen är negativ och det ändå finns misstanke om mögelsvampinfektion ska en ny dermatofyt-PCR beställas. Ange "Mögel?" i anamnesfältet.

PCR-analysen har högre sensitivitet än odling, och ett negativt PCR-resultat är därför mer tillförlitligt. Analysen kan ändå ge falskt negativa resultat, exempelvis vid otillräcklig provtagning eller om hud- eller hårvårdsprodukter, nagellack eller andra främmande ämnen följer med provet. Krämer, nagellack och andra produkter måste därför tvättas bort noggrant före provtagning.

Vänliga hälsningar

Åsa Gylfe

Specialistläkare i Klinisk bakteriologi och virologi, Med.Dr

Region Västerbotten

Norrlands universitetssjukhus, Klinisk mikrobiologi

asa.gylfe@regionvasterbotten.se